

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā

2009.gada 11.martā

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnesis V.Poķis,

piedaloties pieteicējas – biedrības „Latvijas Nacionālā fronte” pilnvarotajai pārstāvei *L.M.*,
atbildētājas pusē pieaicinātās iestādes – Konkurences padomes – pilnvarotajai pārstāvei Marikai Gruntei-Bukai,
trešās personas – sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Preses serviss” – pilnvarotajām pārstāvēm *I.S.* un *L.P.*,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz biedrības „Latvijas Nacionālā fronte” pieteikuma par Konkurences padomes 2006.gada 21.decembra lēmuma Nr.149 atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] 2006.gada 24.janvārī biedrība „Latvijas Nacionālā fronte” Konkurences padomē iesniedza sūdzību par SIA „Preses Serviss” līguma noteikumiem, kurā lūgts aizstāvē pieteicējas tiesības attiecībās ar SIA „Preses Serviss” un novērst tiesību pārkāpumu.

Izskatot biedrības „Latvijas Nacionālā fronte” iesniegto sūdzību, 2006.gada 22.februārī Konkurences padome, pamatojoties uz Konkurences likuma 8.panta pirmās daļas 1.punktu, 22.panta 1.punktu, 23.panta trešo daļu, ierosināja lietu Nr.171/06/06/2 par Konkurences likuma 13.panta 4. un 5.punkta iespējamo pārkāpumu SIA „Preses Serviss” darbībās.

2006.gada 21.decembrī Konkurences padome, izskatot biedrības „Latvijas Nacionālā fronte” iesniegumu, lietā Nr.171/06/06/2 pieņēma lēmumu Nr.149 (Prot.Nr.73,3§), ar kuru nolēma izbeigt lietu Nr.171/06/06/2 „Par Konkurences likuma 13.panta 4. un 5.punkta iespējamo pārkāpumu SIA „Preses Serviss” darbībās” izpēti.

[2] 2007.gada 31.janvārī Administratīvajā rajona tiesā saņemts biedrības „Latvijas Nacionālā fronte” (turpmāk arī pieteicēja) pieteikums par Konkurences padomes 2006.gada 21.decembra lēmuma Nr.149 (turpmāka –

Lēmums) atcelšanu. Pieteicēja uzskata Lēmumu par prettiesisku un atceļamu, jo iestādes rīcībai jāatbilst tiesību normām.

[2.1] Lēmumā norādītais pieņēmums, ka pieteicēja ir tā līgumslēdzēja puse, kura izbeigusi sarunas par līguma noteikumiem, kuru Konkurences padome izdarījusi bez pierādījumu konstatēšanas un pārbaudes, ir aplams. 2006.gada 8.februārī pieteicēja, atbildot uz SIA „Preses Serviss” (turpmāk arī trešā persona) vēstuli Nr.1/06, nosūtīja SIA „Preses Serviss” vēstuli, kurā atbildēja uz uzdoto jautājumu par preses izdevuma „DDD” izplatīšanas kanāliem, kā arī atkārtoti uzsvēra vēlēšanos sadarboties un rosināja pazemināt tirdzniecības atlaidi. Par to, ka pieteicēja ar šo vēstuli nepārtrauca sarunas par līguma noteikumiem, liecina tās nobeigumā publicētais teikums: „gaidām Jūsu atbildi un atbilstošu rīcību”. Bet SIA „Preses Serviss” uz šo vēstuli nav atbildējis, līdz ar to, pretēji Konkurences padomes pieņēmumam, tieši SIA „Preses serviss” ir tā līgumslēdzēja puse, kura izbeigusi jebkādas pārrunas par līguma noteikumiem.

[2.2] Pēc iepazīšanās ar lēmumu un konstatējot Konkurences padomes pieņēmuma neatbilstību patiesajiem faktiem, pieteicēja 2007.gada 8.janvārī Konkurences padomei vēstulē Nr.1-07/1 lūdza atbildes: 1) vai Konkurences padome ir lūgusi SIA „Preses Serviss” vai pieteicēja (vai abām kopīgi) sniegt informāciju un norādījusi iesniegt pierādījumus par to, vai pieteicēja ir atbildējusi uz SIA „Preses Serviss” 2006.gada 3.februāra vēstuli Nr.1/06 un turpinājusi sarunas ar SIA „Preses Serviss” par abpusēji izdevīgiem līguma nosacījumiem? 2) kādi iegūtie pierādījumi un fakti ir Konkurences padomes rīcībā, kas ļauj izdarīt secinājumu, ka pieteicēja ir bijusi tā līgumslēdzēja puse, kas sarunas ar SIA „Preses Serviss” nav turpinājusi?

Konkurences padome 2007.gada 19.janvāra atbildes vēstulē savu pieņēmumu, uz kuru lielā mērā balstās Lēmuma motivējošā daļa ir pamatojusi ar šādiem argumentiem.

[2.2.1] Biedrība „Latvijas Nacionālā fronte” Konkurences padomei adresētajā 2006.gada 25.janvāra vēstulē Nr.1/16 „Sūdzība par SIA „Preses Serviss” līguma noteikumiem” papildus izklāstītajam par līguma noteikumiem, ir norādījusi, ka, lai tomēr vecinātu saprātīgu risinājumu un līguma noteikumu apspriešanu, biedrība „Latvijas Nacionālā fronte” nosūtīja vēstuli SIA „Preses Serviss”, uz kuru nekāda atbilde tā arī nav saņemta.

Noskaidrojot faktiskos apstākļus, Konkurences padome konstatēja pretrunas, jo SIA „Preses Serviss”, atbildot uz Konkurences padomes 2006.gada 3.oktobra vēstuli Nr.2509 ar 2006.gada 10.oktobra vēstuli Nr.32/1 Konkurences padomē iesniedza 2006.gada 3.februāra atbildes vēstules Nr.1/06 biedrības „Latvijas Nacionālā fronte” kopiju, kas norāda uz to, ka SIA „Preses Serviss” bija izteicis vēlmi turpināt savstarpējas sarunas par līguma nosacījumiem.

[2.2.2] Pēc iepazīšanas ar lietas materiāliem, biedrībai „Latvijas Nacionālā fronte” bija iespēja iesniegt Konkurences padomei papildus

informāciju, pierādījumus, taču atbildes vēstule uz SIA „Preses Serviss” 2006.gada 3.februāra vēstuli Nr.1/06, kurā SIA „Preses Serviss” lūdz Konkurences padomi sniegt informāciju par minētās drukāšanas tirāžas 5000 eksemplāru izplatīšanas kanāliem, Konkurences padomei tā arī netika iesniegta.

[2.2.3] Papildus tam, ka administratīvais process neietver sacīkstes principu, bet gan objektīvās izmeklēšanas principu, kas uzliek iestādei pienākumu pašai iegūt pierādījumus un noskaidrot faktus lietā, lietas dalībniekiem saglabājot pienākumus iesniegt pierādījumus, kas ir to rīcībā, un paziņot iestādei par faktiem, kas viņiem ir zināmi un konkrētajā lietā varētu būt būtiski. Šo principu ir atzinusi tiesu prakse, kurai sekoja grozījumu Administratīvā procesa likuma (turpmāk – APL) 59.pantā, kas stājās spēkā 2006.gada 1.decembrī. Līdz ar to biedrībai „Latvijas Nacionālā fronte” bija pienākums iesniegt pierādījumus un paziņot par faktiem, kuri konkrētajā lietā ir būtiski, gan pirms, gan pēc attiecīgo grozījumu spēkā stāšanās. Līdz ar to norādes, ka Konkurences padome nav uzdevusi biedrībai „Latvijas Nacionālā fronte” jautājumus un pieprasījusi iesniegt pierādījumus, kuri pēc biedrības „Latvijas Nacionālā fronte” domām ir būtiski lietas izskatīšanā, ir juridiski nepamatotas un neatbilstošas administratīvā procesa principiem un tiesību normām.

[2.2.4] Pirms Lēmuma pieņemšanas 2006.gada 30.novembrī biedrības „Latvijas Nacionālā fronte” pilnvarotā pārstāve iepazinās ar lietas materiāliem. Izturoties ar procesa dalībniekiem pienākošo rūpību, šajā procesa stadijā biedrība „Latvijas Nacionālā fronte” varēja izvērtēt visus lietā esošos pierādījumus, izteikt par tiem savu viedokli un iesniegt papildu pierādījumus, kuriem varētu būt nozīme lietā. Biedrība „Latvijas Nacionālā fronte” šo iespēju neizmantoja.

[2.3] Sniegtajiem pamatojumiem pieteicēja nepiekrīt un apšaubā, vai Konkurences padome ir izmantojusi savu rīcības brīvību un kompetenci, lai godprātīgi noskaidrotu patiesību lietā, jo:

[2.3.1] Konkurences padome nevarēja konstatēt pretrunas starp to, ka pieteicējas Konkurences padomei adresētajā 2006.gada 24.janvāra vēstulē Nr.1/16 „Sūdzība par SIA „Preses Serviss” līguma noteikumiem” ir norādījusi, ka SIA „Preses Serviss” nav atbildējusi uz vēstuli Nr.1/3 un to, ka 2006.gada 3.februārī SIA „Preses Serviss” tomēr atbildes vēstuli biedrībai „Latvijas Nacionālā fronte” ir nosūtījusi. Šajā gadījumā pretrunu nav, jo 2006.gada 24.janvārī biedrība „Latvijas Nacionālā fronte” vēl varēja saņemt pēc desmit dienām, tas ir, 2006.gada 3.februārī nosūtīto SIA „Preses Serviss” vēstuli;

[2.3.2] jau 2006.gada 22.maijā, kad Konkurences padome pirmoreiz uzskatīja, ka savākusi nepieciešamos faktus lēmuma pieņemšanai, pieteicējas pilnvarotā persona, Konkurences padomē, iepazīstoties ar lietā pievienotajiem dokumentiem, lūdza vecākajai referentei Sanitai Kuplajai padomu par nepieciešamajiem pierādījumiem, kas ļautu turpināt lietas izmeklēšanu, un

uzsvēra, ka tikai Konkurences padome spēj palīdzēt atrisināt šo strīdu, jo SIA „Preses Serviss” nav atbildējusi uz pieteicējas nosūtīto pēdējo vēstuli. Šī pati tēma tika skarta arī 2006.gada 15.augustā notikušajā Konkurences padomes un biedrības „Latvijas Nacionālā fronte” sarunā, kad pieteicējas pilnvarotā persona lūdza no Konkurences padomes norādījumus, kādi pierādījumi būtu jāiesniedz un kādas darbības jāveic, lai palīdzētu Konkurences padomei lietas izspriešanā un lēmuma pieņemšanā. Abās reizēs biedrības „Latvijas Nacionālā fronte” pārstāve pastāstīja, ka pieteicēja ir saņēmusi tikai vienu vēstuli no SIA „Preses Serviss”, kurā nav sniegta atbilde par biedrības „Latvijas Nacionālā fronte” 2006.gada 4.janvāra vēstulē Nr.1/3 izteiktajiem ierosinājumiem, kā arī to, ka SIA „Preses Serviss” vairs nav atbildējusi uz sekojošo biedrības „Latvijas Nacionālā fronte” vēstuli. Tā kā no Konkurences padomes puses netika izrādīta interese par minēto saraksti, jo tās būtība bija formulēta jau sūdzības pieteikumā, ka SIA „Preses Serviss” nav sniegusi atbildi par saprātīgu risinājumu un līguma noteikumu apspriešanu, biedrība „Latvijas Nacionālā fronte” secināja, ka šie fakti nav nozīmīgi Konkurences padomes lietas izspriešanā. Tādēļ, ievērojot tiesiskās palātvības principu, pieteicēja aktīvi nodrošināja cita veida pierādījumus un informāciju;

[2.3.3] gan Augstākās tiesas Senāta, gan zemāko instanču tiesu praksē un tiesību zinātnē atzīts, ka objektīvās izmeklēšanas princips kā viens no administratīvā procesa procesuālajiem pamatprincipiem piemērojams ne tikai administratīvajā procesā tiesā, bet arī iestādē.

Konkurences padome 2007.gada vēstulē Nr.184 nav atbildējusi un biedrības „Latvijas Nacionālā fronte” vēstulē Nr.1-07/1 uzdoto jautājumu, kādu apsvērumu dēļ Konkurences padome nav lūgusi SIA „Preses Serviss” un biedrībai „Latvijas Nacionālā fronte” sniegt informāciju un iesniegt pierādījumu vai biedrība „Latvijas Nacionālā fronte” ir atbildējusi uz SIA „Preses Serviss” 2006.gada 3.februāra vēstuli. Tādējādi vēl aizvien ir palikuši neskaidri Konkurences padomes iemesli, kādēļ tā ir lūgusi SIA „Preses Serviss” atbildēt rakstiski par nosūtīto vēstuli biedrībai „Latvijas Nacionālā fronte”, bet nav lūgusi biedrību „Latvijas Nacionālā fronte” atbildēt rakstiski, vai tā ir atbildējusi SIA „Preses Serviss” uz šo vēstuli;

[2.3.4] administratīvais process paredz, ka iestāde dod procesa dalībniekiem norādījumus un ieteikumus, lai tie savu interešu ietvaros dotu savu pienesumu lietas patieso apstākļu noskaidrošanā un panāktu tiesisku un taisnīgu lietas atrisinājumu. Tā ir būtiska atšķirība no sacīkstes principa. Tādējādi Konkurences padomes faktiskā rīcība un ar to saistītā apzināti nepilnīgā pierādījumu savākšana tika izmantota pieteicējai nelabvēlīga lēmuma pieņemšanā.

[2.4] Konkurences padome jautājumā par piemērotās tirdzniecības atlaides lielumu secina, ka izvērtējot biedrības „Latvijas Nacionālā fronte” nosakāmo atlaidi, atlaižu noteikšanas kritērijus un atlaižu noteikšanas līdzīgos gadījumos, Konkurences padome konstatē, ka SIA „Preses serviss” darbības

nesatur Konkurences likuma 13.panta 5.punkta pārkāpuma pazīmes, jo, salīdzinot ar atļaidēm līdzīgos gadījumos, biedrībai „Latvijas Nacionālā fronte” netiek radīti konkurences ziņā nelabvēlīgāki apstākļi.

Lēmuma motivējošā daļā norādīts, ka Konkurences padome ir ņēmusi vērā SIA „Preses Serviss” 2006.gada 11.maija vēstuli Nr.17/06 norādīto, ka „slēdzot līgumus ar jauniem preses izdevumiem, līgums tiek slēgts uz neilgu laika periodu un atlaide tiek noteikta, pamatojoties uz plānoto apgrozījumu”.

Tāpat Konkurences padome Lēmumā ievietoja SIA „Preses Serviss” iesniegto tabulu „Preses izdevumiem piemēroto atlaižu salīdzinošie rādītāji”, kurā laikraksta „DDD” pārdotās tirāžas lielums ir uzrādīts kā 250 eksemplāri. Šīs tabulas kritērijus Konkurences padome ir izvēlējusies kā vienu no pamatojumiem Lēmuma pieņemšanai. Vienlaikus pārkāpjot tiesiskuma un patvaļas aizlieguma principus, Konkurences padome ir ignorējusi biedrībai „Latvijas Nacionālā fronte” iesniegtos pierādījumus (2006.gada 25.maija vēstule Nr.1/70 „Par papildus informācijas sniegšanu un precizēšanu lietā Nr.171/06/06/02”), ka laikraksta „DDD” pārdotā tirāža 2005.gada nogalē pasta nodaļās ir bijusi gandrīz divas reizes lielāka, nekā to tabulā ir uzrādījusi SIA „Preses Serviss”. Turklāt ņemot vērā to, ka sadarbības gadījumā SIA „Preses Serviss” laikrakstu „DDD” izplatītu ne vien pasta nodaļās, bet arī citās tirdzniecības vietās Latvijā, pārdotā laikraksta „DDD” tirāža būtu vēl lielāka (minēto pieteicēja pamatoja vēstulē Nr.1/70 Konkurences padomei).

2005.gada laikraksta „DDD” mazumtirdzniecības rādītāji ir VAS „Latvijas Pasts” rīcībā, kas nozīmē, ka SIA „Preses Serviss”, pārņemot preses mazumtirdzniecības tīklu Latvijas pasta nodaļās, varēja iepazīties ar šiem rādītājiem un piemērot mazāku tirdzniecības atlaidi. Šos apstākļus nav izvērtējusi Konkurences padome.

Pretrunas saskatāmas arī faktā, ka Konkurences padome nav apšaubījusi SIA „Preses Serviss” sniegto pamatojumu, ka, slēdzot līgumus ar jauniem preses izdevumiem, līgums tiek slēgts uz neilgu laika periodu un atlaide noteikta, pamatojoties uz plānoto apgrozījumu. Laikraksts „DDD” nav jauns preses izdevums, jo dažādās Latvijas mazumtirdzniecības vietās tiek pārdots jau no 2002.gada. Turklāt citkārt SIA „Preses Serviss” pati atzīst, ka tai ir bijusi sadarbība ar biedrību „Latvijas Nacionālā fronte” 2003.gadā. Tāpat Konkurences padome nevarēja nepamanīt, ka laikraksts „DDD” uz līguma ar VAS „Latvijas Pasts” pamata ir izplatīts pasta nodaļās līdz pat 2006.gada 1.janvārim, kad preses mazumtirdzniecību savā ziņā pārņēma SIA „Preses Serviss”.

Tāpat Konkurences padome nav izvērtējusi SIA „Preses Serviss” 2006.gada 28.aprīlī Konkurences padomei adresētajā vēstulē Nr.15/06 norādīto, ka sadarbības līgumi ar izdevējiem uz šo gadu tika slēgti 2006.gada sākumā. Sakarā ar to, ka sadarbība ar lielāko mazumtirdzniecības ķēdi (pēc tirdzniecības punktu skaita Latvijā) VAS „Latvijas pasts” tika uzsākta tikai 2006.gada 1.janvārī un nebija iespējams novērtēt kopējos preses izdevumu

pārdošanas apjomus, vairumā gadījumu sadarbības noteikumi ar Latvijas izdevējiem netika mainīti un tika pagarināti iepriekš spēkā esošie līgumi. Konstatējot pretrunas, biedrība „Latvijas Nacionālā fronte” informācijas precizēšanas nolūkos 2006.gada 25.maijā Konkurences padomei adresētajā vēstulē Nr.1/70 uzdeva jautājumu „(..) kādēļ Latvijas Nacionālajai fronteī tik ārkārtīgi tika mainīti līguma noteikumi „DDD” izplatīšanai pasta nodaļās?” No lietas materiāliem izriet, ka Konkurences padome nav meklējusi atbildi uz uzdoto jautājumu un nav noskaidrojusi konstatētās pretrunas.

Šādi lemjot par lietas izpētes izbeigšanu, Konkurences padome nav novērsusi ļaunprātīgu dominējošā stāvokļa izmantošanas gadījumu un ir rīkojusies pretēji APL 4.pantā noteiktajiem vispārējiem tiesību principiem.

[2.5] Konkurences padome uzskata, ka SIA „Preses Serviss” darbībās, iekļaujot līguma projektā noteikumu, ka nerealizētie izdevuma eksemplāri pēc pārdošanas perioda izdevējam biedrībai „Latvijas Nacionālā fronte” netiek atgriezti, nav saskatāms Konkurences likuma 13.panta 4.punkta pārkāpums. Pieteicēja norāda, ka šāds uzskats tiek motivēts ar to, ka no Konkurences padomes rīcībā esošās informācijas izriet, ka biedrība „Latvijas Nacionālā fronte” nav sniegusi atbildi uz SIA „Preses Serviss” vēstuli un nav turpinājusi sarunas par līguma noteikumiem. Lēmuma motīva tiesiskais pamatojums ticis apstrīdēts jau šīs pārsūdzības 1.punktā. Šādi Konkurences padome nav izvērtējusi biedrības „Latvijas Nacionālā fronte” iebildumu par nerealizēto preses izdevuma eksemplāru neatgriešanu pēc būtības un, lemjot par lietas izpētes izbeigšanu, nav novērsusi ļaunprātīgu dominējošā stāvokļa izmantošanas gadījumu un rīkojusies pretēji APL 4.panta noteiktajiem vispārējiem tiesību principiem.

[2.6] Lēmumā secināt, ka tā kā šajā jautājumā biedrība „Latvijas Nacionālā fronte” nav sniegusi SIA „Preses Serviss” pamatojumu tam, ka preses izdevuma „DDD” iepriekšējā gadā bijis plašāks noiets, Konkurences padome uzskata, ka SIA „Preses Serviss” darbībās nav saskatāms Konkurences likuma 13.panta 4.punkta pārkāpums.

Šādus secinājumus Konkurences padome balsta uz SIA „Preses Serviss” skaidrojumu, ka analizējot iepriekšējo periodu preses izdevumu realizācijas apjomus, pati izvērtē, cik eksemplārus un kur nogādāt, līdz ar to Konkurences padomei nav iemesls apstrīdēt SIA „Preses Serviss” piedāvājumu sākotnēji izplatīt preses izdevumu „DDD” tikai uz 150 tirdzniecības vietām. Konkurences padome ir ņēmusi vērā faktu, ka SIA „Preses Serviss” bija neveiksmīga sadarbība ar biedrību „Latvijas Nacionālā fronte” 2003.gadā, bet nav ņēmusi vērā faktu, ka ja kopš 2003.gada ir pagājuši trīs gadi, kuru laikā laikraksts „DDD” ir kļuvis atpazīstams un populārs noteiktās aprindās. Turklāt 2005.gadā biedrība „Latvijas Nacionālā fronte” veiksmīgi izplatīja laikrakstu „DDD” pasta nodaļās, kuru skaits pārsniedz 150 tirdzniecības vietas, kas nozīmē, ka SIA „Preses Serviss” noteiktie ierobežojumi uz tirdzniecības vietām laikā, kad šis uzņēmums jau ir pārņēmis preses vairumtirdzniecību

pasta nodaļas un izplata presi arī kioskos un veikalos, ir nepamatoti un diskriminējoši.

Pieteicēja neuzskata, ka bija nepieciešams iesniegt SIA „Preses Serviss” pamatojumu tam, ka laikrakstam „DDD” iepriekšējā gadā ir bijis plašāks noiets, jo šī informācija ir VAS „Latvijas Pasts” rīcībā, kura tālāk preces mazumtirdzniecības tirgu nodeva SIA „Preses Serviss”.

[2.7] Konkurences padome secinājusi, ka nav iespējams konstatēt SIA „Preses Serviss” atteikumu sniegt ziņas biedrības „Latvijas Nacionālā fronte” izdevuma „DDD” realizāciju katrā pasta nodaļā faktu trūkuma dēļ, jo pušu savstarpējās sarunas par lūguma noteikumiem no biedrības „Latvijas Nacionālā fronte” puses esot izbeigtas. Šis Konkurences padomes pieņēmums apstrīdēts jau iepriekš. Pretēji lietā savāktajām liecībām no vairākiem preses izdevējiem, Konkurences padome Lēmumu motivējusi: „Pie tam Konkurences padome, izvērtējot citu tirgus dalībnieku sniegto informāciju, konstatē, ka SIA „Preses Serviss” neliedz iespēju izdevējam iepazīties ar sava preses izdevuma iepriekšējo numuru pārdošanas rezultātiem konkrētā tirdzniecības vietā (..).”

Valsts aģentūra „Tēvijas sargs” 2006.gada 5.jūlijā Konkurences padomei adresētajā vēstulē Nr.1.-3/258 „Par informācijas sniegšanu” raksta: „Atsaucoties uz informācijas pieprasījumu, valsts aģentūra „Tēvijas sargs” informē, ka ir lūgusi SIA „Preses Serviss” informāciju par tirdzniecības vietām, kur militārais žurnāls „Tēvijas sargs” tiek nosūtīts realizācijai, kā arī žurnāla realizēšanas datus. SIA „Preses Serviss” informēja, ka valsts aģentūrai „Tēvijas Sargs” nepieciešamajā formātā šāda informācija netiek sniegta (..).” Šī liecība norāda uz to, ka SIA „Preses Serviss”, ļaunprātīgi izmantojot savu dominējoši stāvokli, piemēro nevienlīdzīgus noteikumu dažādiem preses izdevējiem. Līdzīgi kā „Tēvijas Sargs” arī biedrība „Latvijas Nacionālā fronte” ir saņēmusi no SIA „Preses Serviss” atteikumu saņemt informāciju par tirdzniecības vietām, kur tiek izplatīts preses izdevums. To Konkurences padome nav izvērtējusi, bet gluži pretēji nepatiesi apgalvo, ka Konkurences padomes rīcībā esošie fakti liecina pat to, ka SIA „Preses Serviss” sniedz šādu pakalpojumu ikvienam preses izdevējam.

[2.8] Biedrība „Latvijas Nacionālā fronte” nav nosūtījusi vēstuli Konkurences padomei ar numuru 1966, tādēļ uzskata, ka Konkurences padome ir spriedusi par biedrības „Latvijas Nacionālā fronte” 2006.gada 8.augusta vēstuli Nr.1/78.

Konkurences padome uzskata, ka SIA „Preses Serviss” nav jāpiemēro visiem preses izdevējiem viena lieluma tirdzniecības atlaide. Biedrība „Latvijas Nacionālā fronte” minētajam nepiekrīt un uzskata, ka Konkurences padome šādu lēmumu nav tiesiski pamatojusi, motivējot, ka ja atšķirīga attieksme ir objektīvi pamatota un tā tiek piemērota visiem tirgus dalībniekiem, kas atbilst kritērijiem, tad tā nav uzskatāma par Konkurences likuma 13.panta 4 un 5.punkta pārkāpumu. Konkrētajā gadījumā Konkurences padome ir konstatējusi, ka laikraksta „DDD” noteiktā tirdzniecības atlaide atšķiras, nav

vienāda ar citu dalībnieku noteiktām tirdzniecības atlaidēm, taču izvērtējot lietas apstākļus, Konkurences padome secina, ka SIA „Preses Serviss” noteiktā tirdzniecības atlaide laikrakstam „DDD” ir noteikta, ievērojot vienlīdzīgu attieksmi, kas savukārt liecina par to, ka nav noticis Konkurences likuma 13.panta 4. un 5.punkta pārkāpums. No minētā pieteicēja secina, ka SIA „Preses Serviss” attiecībā pret biedrību „Latvijas Nacionālā fronte”, nosakot nepamatoti augstu tirdzniecības atlaidi, neatgriežot nerealizētos eksemplārus, ierobežojot tirdzniecības vietu un realizācijas pieņemto eksemplāru, liedzot izdevējam iepazīties ar informācijas par laikraksta izplatību konkrētās tirdzniecības vietās nav ievērojusi vienlīdzības attieksmi un ir pārkāpts Konkurences likuma 13.panta 2., 4., un 5.punkts.

[3] Ar Administratīvās rajona tiesas tiesneša 2008.gada 24.oktobra lēmumu lietā kā trešā persona bez pastāvīgiem prasījumiem atbildētājas pusē pieaicināta piedalīties SIA „Preses serviss” (turpmāk – arī trešā persona).

[4] Tiesas sēdē pieteicējas pārstāve uzturēja prasījumu saskaņā ar iepriekš norādīto motivāciju. Papildus norādīja, ka jautājums ir būtisks biedrībai, jo tas ievērojami apgrūtina iespējas turpināt izdot laikrakstu „DDD”.

Atbildētāja pārstāve prasījumu neatzina, pamatojoties uz administratīvajā aktā ietverto pamatojumu.

Trešās personas pārstāves prasījumu neatzina, norādot, ka attiecībās ar pieteicēju netika izvirzīti atšķirīgi noteikumi, kādi tiek izvirzīti citiem līdzīgiem tirgus dalībniekiem.

Motīvu daļa

[5] Tiesa, pārbaudot lietas materiālus, novērtējot pieteicējas, trešās personas un atbildētāja pārstāvju paskaidrojumus, atzīst, ka pieteicējas prasījums nav pamatots un tādēļ ir noraidāms.

[6] Ar lietas materiāliem tiesa konstatē turpmāk norādītos faktiskos apstākļus.

[6.1] Sākot ar 2006.gada 1.janvāri tiesības veikt preses izdevumu izplatīšanu, izmantojot VAS „Latvijas Pasts” pasta nodaļas, ir piešķirtas SIA „Preses serviss” (*lietas pielikums Nr.1 35.-48.lapa*).

[6.2] 2006.gada 3.janvārī SIA „Preses serviss” piedāvāja pieteicējai noslēgt līgumu Nr.11/06 par preses izdevumu izplatīšanu (*lietas pielikums Nr.1 20.-23.lapa*).

[6.3] 2006.gada 4.janvārī pieteicēja sniedza SIA „Preses serviss” atbildes vēstuli Nr.1/3 (*lietas pielikums Nr.1 71.,72.lapa*). Vēstulē pieteicēja norāda, ka nav pieņemams līguma 4.2.punkts, kurā noteikts, ka Latvijas Nacionālajai fronteī, kā laikraksta „DDD” izdevējam, būtu jāpiešķir „Preses

serviss” kā izplatītājam 55 % lielu tirdzniecības atlaidi. Tāpat pieteicēja nepiekrīt līguma 2.9.punktam, ka izdevējam netiek atgriezti nerealizētie eksemplāri. Pieteicēja piedāvāja izteikt līguma 2.9.punktu redakcijā, kas paredz, ka par šo pakalpojumu maksā izpildītājam Ls 0,005 par katru nerealizēto laikraksta eksemplāru, kā arī likumā noteikto PVN 18 % apmērā.

[6.4] 2006.gada 24.janvārī pieteicēja iesniedza iesniegumu Konkurences padomei, kurā lūdza aizstāvēt pieteicējas tiesības attiecībās ar SIA „Preses Serviss”.

[6.5] Izskatot biedrības „Latvijas Nacionālā fronte” iesniegto sūdzību, 2006.gada 22.februārī Konkurences padome, pamatojoties uz Konkurences likuma 8.panta pirmās daļas 1.punktu, 22.panta 1.punktu, 23.panta trešo daļu, ierosināja lietu Nr.171/06/06/2 par Konkurences likuma 13.panta 4. un 5.punkta iespējamo pārkāpumu SIA „Preses Serviss” darbībās.

[6.6] 2006.gada 21.decembrī Konkurences padome pieņēma lēmumu Nr.149 (*lietas 1.sējuma 17.-27.lapa*). Ar lēmumu nolemts, izbeigt lietas Nr.171/06/06/2 „Par Konkurences likuma” 13.panta 4.un 5.punkta iespējamo pārkāpumu SIA „Preses Serviss” darbībās” darbībās izpēti.

[7] Saskaņā ar Konkurences likuma 13.panta 4. un 5.punktu (redakcija, kas bija spēkā 2006.gada 21.decembrī) jebkuram tirgus dalībniekam, kas atrodas dominējošā stāvoklī, ir aizliegts jebkādā veidā ļaunprātīgi to izmantot Latvijas teritorijā. Dominējošā stāvokļa ļaunprātīga izmantošana var izpausties arī kā: (..) netaisnīgu pirkšanas un pārdošanas cenu vai citu netaisnīgu tirdzniecības noteikumu tieša vai netieša uzspiešana vai piemērošana; (..) nevienādu noteikumu piemērošana ekvivalentos darījumos ar citu tirgus dalībnieku, radot tam konkurences ziņā nelabvēlīgākus apstākļus.

[8] Lietā nav strīda, ka SIA „Preses Serviss” saskaņā ar Konkurences likuma 1.panta 1.punktu atrodas dominējošā stāvoklī. Strīds ir par to, vai SIA „Preses Serviss” attiecībās pret pieteicēju ir negodīgi izmantojis savu dominējošo stāvokli, uzspiežot netaisnīgu cenu par laikraksta „DDD” izplatīšanu.

[9] Preses izdevuma cenu nosaka laikraksta izdevējs (konkrētajā gadījumā pieteicēja). Savukārt preses izdevuma izplatīšanas pakalpojuma cenu nosaka, kā atlaidi no laikraksta noteiktās cenas.

Pieteicējai saskaņā ar līguma projekta 4.2.punktu tika piedāvāts vienoties par atlaidi 55 % apmērā (*lietas pielikuma Nr.1 22.lapa*).

Tiesa atzīst par pamatotu SIA „Preses Serviss” paskaidrojumos norādīto, ka atlaides apjoms ir atkarīgs no turpmāk norādītajiem lielumiem:

1) laikraksta tirāžas lielums; 2) laikraksta cena; 3) nosūtīto eksemplāru attiecība pret pārdotajiem eksemplāriem; 4) izplatīšanas vietu skaits; 5)

izdevuma periodiskums; 6) mazumtirdzniecības vidējā atlaide; 7) lappušu skaits (svars).

[10] No Lēmuma saturu un klāt pievienotajiem dokumentiem redzams, ka pēc šiem kritērijiem Konkurences padome ir izvēlējusies un tabulas veidā salīdzinājusi pieteicējai piedāvāto atlaidi (55%) un citus kritērijus ar citu izdevumu rādītājiem.

Tiesas vērtējumā viens no nozīmīgākajiem kritērijiem, kas daļēji sintezē sevī lielāko daļu no [9].punktā minētajiem kritērijiem, ir pārdotās tirāžas apgrozījums izteikts latos. Šis lielums norāda, kādi bruto ienākumi tiek saņemti no konkrētā laikraksta realizācijas. Šai summai, proporcionāli piemērojot, atlaidi iegūst bruto summu latos, kādu saņemt pakalpojuma veicējs, SIA „Preses serviss”.

No tabulas satura redzams, ka pieteicējas izplatītais laikraksts pēc pārdotās tirāžas apgrozījuma latos kritērija ir salīdzināms ar laikrakstu „Izglītība un kultūra” un „Tēvijas sargs”. Salīdzinot pieteicējai piedāvātās atlaides ar atlaidēm, kuras saņem šie laikraksti (*skatīt lietas pielikums Nr.1 111.-118.lapa, 139.lapa*) tiesa nekonstatē nozīmīgas atšķirības (atšķirīgas 3% robežās).

Izvērtējot tabulas saturu kopsakarībā ar lietā esošajiem materiāliem, tiesa konstatē, ka nav pamata uzskatīt, ka pieteicējai piedāvātā atlaide būtu vērtējama, kā nevienāda ekvivalentos darījumos.

Nebūtu pamata pieteicējas saņemto atlaidi salīdzināt ar atlaidi, kas tiek piešķirta tādiem laikrakstiem, kā, piemēram, „Ieva”, jo bruto ieņēmumu apjoms ir par vairākām kārtām lielāks. Līdz ar to piemērojot pat nelielu atlaidi, tiek saņemts gala rezultātā ievērojami lielāka summa latos par sniegtajiem pakalpojumiem.

[11] Izvērtējot pieteicējas iebildumus par to, ka SIA „Preses Serviss” ir atteicies atgriezt nerealizētos izdevuma eksemplārus, kā arī ierobežojis izplatīšanas vietas līdz 150 vietām, tiesa konstatē, ka Konkurences padome lēmumā ir konstatējusi, ka trešā persona neuzstāj uz šādu noteikumu saglabāšanu līgumā, norādot, ka šo punktu apspriešana nav notikusi.

[12] Izvērtējot pieteicējas un SIA „Preses Serviss” līguma apspriešanas gaitu, tiesa konstatē turpmāk norādītos faktiskos apstākļus.

[12.1] SIA „Preses serviss” 2006.gada 3.janvārī nosūtījis līguma par preses izdevumu izplatīšanu projektu (*lietas pielikums Nr.1 20.-23.lapa*).

[12.2] Pieteicēja 2006.gada 4.janvārī nosūtīja SIA „Preses Serviss” vēstuli Nr.1/3, kurā noraida piedāvāto līgumu saistībā ar līguma 4.2. un 2.9.punktu un piedāvā konkrētu līguma redakciju.

[12.3] 2006.gada 3.februārī SIA „Preses serviss” sniedza atbildes vēstuli Nr.1/06 (*lietas pielikums Nr.2 67.lapa*). Vēstulē norādīts, ka līguma projekts ir

tipveida, izņemot tirdzniecības atlaide. Vēstulē ir lūgts sniegt informāciju par laikraksta drukātās tirāžas 5000 eksemplāru izplatīšanas kanāliem.

[12.4] 2006.gada 8.februārī pieteicēja ir sniegusi atbildes vēstuli Nr.1/23 (*lietas 1.sējuma 32., 33.lapa*). Vēstulē ir norādīts, ka pieteicēja nepiekrīt atlaidei 55% apmērā, jo tā būtiski atšķiras no līdzšinējās „Latvijas Pasts” piešķirtās atlaides 35 %.

[13] Izvērtējot sprieduma [12].punktā minēto saraksti to kopsakarībā, tiesa konstatē, ka līgums netika noslēgts tā iemesla dēļ, ka netika atrasta vienošanās par atlaides lielumu. Vienošanās par citiem līguma punktiem, ja puses nespēja vienoties par līguma galveno sastāvdaļu, nevarēja novest pie līguma noslēgšanas. Līguma punkti par izplatīšanas vietām un nerealizēto preses izdevumu atgriešanu netiek detalizēti apspriesti, jo bija acīmredzams, ka puses nevar vienoties par līguma būtisko sastāvdaļu,- atlaidi.

Tiesas vērtējumā nevienam no līdzējiem nebija pamats turpināt sarunas, konstatējot, ka nav panākta vienošanās par atlaidi.

[14] Ņemot vērā [12]., [13].punktā norādītos faktus un secinājumus, tiesa konstatē, ka pie šādiem apstākļiem Konkurences padome pamatoti nepieņēma lēmumu par Konkurences likuma 13.panta 4., 5.punkta pārkāpumu neesamību, attiecībā par līguma punktu, kas regulē jautājumu par laikraksta nerealizēto izdevumu atgriešanu atpakaļ.

Tiesas ieskatā pārkāpuma konstatēšanu nevar balstīt uz pieņēmumiem par to, kāds būtu sarunu turpmākais iznākums par citām līguma sastāvdaļām, ja līdzēji būtu vienojušies par līguma būtiskāko sastāvdaļu,- atlaidi. Personas sodīšana nav pieļaujama uz pieņēmumu pamata, bet vienīgi konstatējot noteiktus faktus ar pierādījumiem.

No tiesas sēdē sniegtajiem paskaidrojumiem, tiesa konstatē, ka SIA „Preses Serviss” pat reiz piedāvā par atsevišķu samaksu nerealizēto izdevumu eksemplāru atgriešanu. Līdz ar to šobrīd nav tiesiska pamata atkārtoti nodot lietu Konkurences padomei, lai tiktu izvērtēts jautājumu par SIA „Preses Serviss” darbības ierobežošanu (sodīšanu) saistībā ar atteikšanos sniegt šāda veida pakalpojumu.

[15] Izvērtējot argumentu par realizācijas vietu skaita noteikšanu, tiesa konstatē, ka šis arguments līdzēju sarunās praktiski nav apspriests. Līdz ar to nav iespējams konstatēt, ka SIA „Preses Serviss” būtu atteicies slēgt līgumu par citādu realizācijas vietu skaitu. Šāds secinājums izriet no fakta, ka SIA „Preses Serviss” ir uzdevis jautājumu pieteicējai par izplatīšanas kanāliem, tomēr no lietas materiāliem nevar secināt, ka sarunas par šiem aspektiem ir turpinātas.

Tiesas sēdē SIA „Preses Serviss” pārstāves paskaidroja, ka 2006.gada janvārī, SIA „Preses Serviss” ar VAS „Latvijas Pasts” sadarbojās savādāk nekā

šobrīd. Atbilstoši tā brīža noteikumiem VAS „Latvijas Pasts” izdarīja pasūtījumu, proti, norādīja cik vietās nepieciešama konkrētā laikraksta piegāde. Līdz ar to SIA „Preses Serviss” piedāvātais skaitlis pēc būtības atspoguļoja VAS „Latvijas Pasts” pasūtījuma saturu. Šobrīd SIA „Preses Serviss” patstāvīgi nosaka realizāciju vietu skaitu, līdz ar to šī jautājuma pārskatīšana var tikt veikta pēc jebkuras no pušu iniciatīvas.

Tiesas vērtējumā šobrīd nav pamata nodot lietu atkārtotai izvērtēšanai Konkurences padomei par tirdzniecības vietu skaita noteikšanu, jo pārkāpuma esamību 2006.gada janvārī konstatēt nav iespējams, savukārt šobrīd situācija ir savādāka un nav tieši salīdzināma ar situāciju 2006.gada janvārī.

[16] Apkopojot iepriekš minēto, tiesa secina, ka Konkurences padome pamatoti ir secinājusi, ka nav konstatējams Konkurences likuma 13.panta 4., 5.punkta pārkāpums SIA „Preses Serviss” darbībā 2006.gada janvārī.

Pieteicēja un SIA „Preses Serviss” līgumiskās attiecības neizveidojās pamatā tā iemesla dēļ, ka netika rasta vienošanās par atlaides apjomu. Pārbaudot lietas materiālus, tiesa nekonstatēja, ka līdzīgos gadījumos būtu piemērota būtiski atšķirīga atlaide citiem tirgus dalībniekiem. SIA „Preses serviss” sodīšana par atsevišķu līguma punktu saturu, kuru izvērtēšana nav notikusi līdzēju sarunās, tiesas ieskatā nav pamatota.

Līdz ar to tiesa secina, ka pieteicējas pieteikums nav pamatots un tādēļ ir noraidāms.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 253.panta pirmo daļu, 289.-291.pantu, tiesa

nosprieda:

noraidīt biedrības „Latvijas Nacionālā fronte” pieteikumu par Konkurences padomes 2006.gada 21.decembra lēmuma Nr.149 atcelšanu.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Administratīvajā apgabaltiesā divdesmit dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnesis

(*paraksts*)

V.Poķis

NORAKSTS PAREIZS

Administratīvās rajona tiesas

Tiesnesis _____

V.Poķis

Rīgā, 2009.gada 11.martā.